

Jaarstukken 2021

Versie vastgesteld door Raad

16 juni 2022

Inkomen en armoede

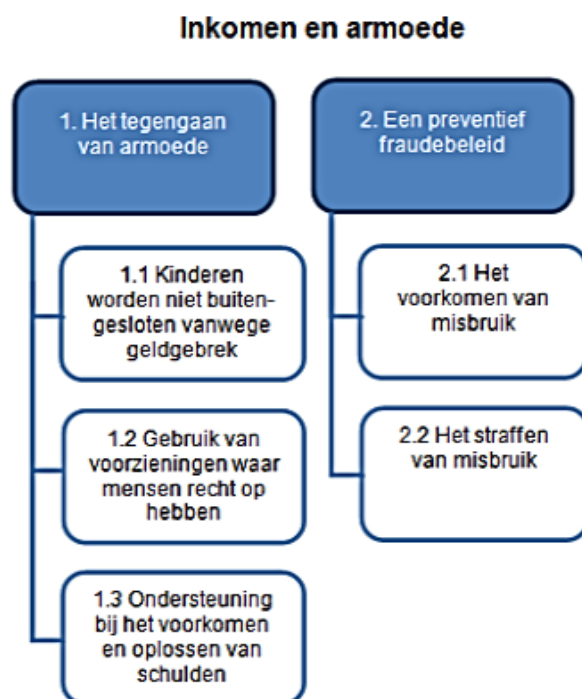
Portefeuillehouder:

M.A. Sikkens -van den Berg

Concerndirecteur:

M. Pronk

Doelstellingen in één oogopslag

Belangrijke ontwikkelingen

Coronamaatregelen

Steunmaatregelen voor ondernemers

De regeling Tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers (Tozo) is in de loop van 2021 nog twee keer verlengd en uiteindelijk gestopt per 1 oktober. Na 1 oktober konden ondernemers nog een beroep doen op het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz) waarvan de regels tijdelijk versoepeld waren, tot uiterlijk 1 april 2022. In 2020/2021 hebben 1165 ondernemers een of meerdere keren Tozo aangevraagd. In 2021 hebben circa 60 ondernemers vervolgens een beroep op de versoepelde Bbz regeling gedaan.

Tijdelijke Overbrugging Noodzakelijke Kosten

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) was bedoeld voor huishoudens die door Covid-19 te maken hadden met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer konden voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas boden. De regeling liep van 1 januari tot 1 oktober 2021.

De uitgaven tot 1 oktober 2021 zijn € 311.000. Deze uitgaven zijn gecompenseerd door het Rijk via een storting in de algemene middelen.

Studenten aan het werk en huurschuldvrij

In het begin van de coronacrisis zijn veel flexwerkers hun baan verloren. Studenten waren hier relatief vaak de dupe van. In samenwerking met de Stichting Welzijn Diemen, de MaDi en de Key is een project opgezet voor (kwetsbare) studenten met een problematische huurschuld. Deze studenten kregen een speciaal werktraject en een schuldhulptraject aangeboden. Met de inkomsten uit de werkzaamheden kan de huurschuld worden afgelost, en gelijktijdig worden gewerkt aan stabilisatie. Er was een incidentele subsidie van € 20.000 voor deze pilot aan de Stichting Welzijn Diemen gegund met als doel circa 12 à 14 huurschuld-werktrajecten te financieren. In totaal zijn er zes trajecten ingezet. Ondanks dat het loon niet toereikend genoeg bleek om volledig uit de schulden te komen, was het voor deze studenten een belangrijke stap om hen uit hun isolement te krijgen. Met Welzijn Diemen wordt gekeken naar een goede inzet van het overige budget.

Regionaal Werk Centrum en mobiliteitsteams

In de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam is direct na het uitbreken van de crisis gewerkt aan een Regionaal Werk Centrum (RWC). Het doel is mensen zonder werk vanwege corona te koppelen aan werkgevers die juist op zoek zijn naar personeel. Diemen heeft hierin geparticipeerd en hierover gecommuniceerd naar werkgevers en werknemers in Diemen.

Hetzelfde geldt voor deelname aan de aanvullende dienstverlening door regionale mobiliteitsteams. Deze dienstverlening is specifiek bedoeld voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben in de begeleiding naar ander werk.

Bijzondere bijstand

Tot 2020 zijn de uitgaven voor bijzondere bijstand sterk gestegen. In 2021 is het budget voor bijzondere bijstand structureel verhoogd met € 180.000 om het zogenaamde "niet-gebruik" tegen te gaan. Door de lockdowns konden veel activiteiten niet doorgaan, waardoor ook het gebruik van armoederegelingen lager is uitgevallen. Het gaat vooral om de kindregeling, zoals de Doe Mee regeling.

Invulling ambities 'Diemen aan het werk'

In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een extra inspanning wordt gepleegd om kwetsbare en vaak minder kansrijke inwoners van Diemen te ondersteunen. Extra middelen zijn ingezet ter bevordering van duurzame uitstroom. De huidige re-integratie aanpak en de beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 zijn hiervoor de basis.

Ondanks een hoge instroom in de bijstand en sluitingen van sommige arbeidssectoren vanwege coronamaatregelen, zijn er meer inwoners duurzaam uitgestroomd naar werk dan verwacht.

Schuldhelpverlening en preventie

Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening gewijzigd. Vroegsignalering van schulden is een wettelijke taak van gemeenten geworden. De gemeente Diemen is aangesloten bij het Landelijk Convenant Vroegsignalering, waardoor meer inwoners met vroegtijdige betalingsachterstanden in de vaste lasten worden bereikt en een hulpaanbod kan worden geboden.

Daarnaast is € 42.000 geïnvesteerd in schuldhelpverlening en het opzetten van een voorportaal bij Madi Diemen om de toename aan ondersteuningvragen effectief te kunnen opvangen.

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Er is een overschot in de BUIG omdat er werd verwacht dat in het laatste kwartaal 2021 meer mensen (vanuit de Tozo) zouden instromen in de uitkering. Dit is lager uitgevallen dan verwacht. Mogelijk zijn veel mensen van werk naar werk doorgestroomd door krapte op de arbeidsmarkt. Versoepelingen van de coronamaatregelen kunnen de instroom opnieuw beïnvloeden.

IOAW, IOAZ en Bbz

Er is een overschot op het budget voor werklozen boven de 50 jaar en voormalig zelfstandigen, omdat er veel cliënten zijn uitgestroomd.

Ook de kosten Bbz blijven achter omdat zelfstandigen tot en met september gebruik konden maken van de Tozo.

Gratis openbaar vervoer ouderen

Er blijft € 31.000 over op de gratis openbaar vervoervoorziening voor aow-gerechtigden. De eindafrekening 2020-2021 is laag uitgevallen omdat het coronabeleid van de regering onder andere was gericht op het beperken van de reisbewegingen.

Hersteloperatie toeslagenaffaire

Gemeenten hebben van het Rijk drie specifieke uitkeringen ontvangen voor drie herstelacties, die lopen tot en met december 2025. De uitkeringen worden per jaar verantwoord en verrekend, waardoor naar verwachting inkomsten en uitgaven gelijk zullen zijn.

De volgende kosten worden gecompenseerd:

- De uitvoeringskosten van Madi Diemen voor een hulpaanbod op de leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk aan alle inwoners die zich bij de Belastingdienst gemeld hebben als gedupeerde;
- De kosten die samenhangen met het proces van kwijtschelden en de hoogte van de kwijtgescholden bedragen van de gemeentelijke belastingen van daadwerkelijk gedupeerde inwoners;
- De kosten die samenhangen met het proces van kwijtschelden en de hoogte van de kwijtgescholden bedragen van de schulden in het sociaal domein van daadwerkelijk gedupeerde inwoners.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Vanaf 2017 is er door de gemeente structureel extra geld vanuit het Rijk ontvangen om armoede onder kinderen te bestrijden. Het Rijk heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor het betrekken van landelijk erkende partners zoals het Jeugd Sport en Cultuurfonds bij de inzet van dit geld. Voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar wiens ouders in de bijstand zitten is er de “Doe Mee”-regeling. Via die regeling wordt geld beschikbaar gesteld zodat deze kinderen lid kunnen worden van een sportclub, zwembad, of een fiets kunnen kopen. Voor kinderen met ouders met een inkomen tot 130% van de bijstand werkt Diemen samen met het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Voor hen geldt eenzelfde regeling. Jaarlijks ontvangt het fonds nu € 60.000,-. Hiervan kunnen circa 150 - 200 kinderen deelnemen aan activiteiten op gebied van sport en cultuur.

In 2021 zijn er 90 aanvragen goedgekeurd. Hiermee is ongeveer de helft van het budget uitgegeven. Door corona is het een lastig jaar geweest. In alle gemeentes liepen de aantallen terug. De verwachting is dat 2022 een positiever beeld (hoger gebruik) oplevert.

Thuisadministratie

In 2021 kreeg Humanitas de ruimte om naast thuisadministratie ook rouwverwerking aan te bieden waar dat nodig is. De conclusie is dat er in Diemen zowel voor rouwverwerking als voor thuisadministratie veel vraag is: meer dan zij in 2021 konden bieden. De coronacrisis heeft de vraag extra vergroot, maar mogelijk ook de investering van Humanitas in het netwerk in Diemen. Bijvoorbeeld samenwerking Humanitas met de schuldhulpverlener en de jongerenparticipatiecoach. In 2022 wordt gekeken naar een incidentele subsidie voor eenzaamheid en uitbreiding van de thuisadministratie.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Het tegengaan van armoede

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via onder andere het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website	De participatieregeling voor kinderen (Doe-mee-regeling) wordt ambtshalve toegekend aan ouders met een bijstandsuitkering. Daarnaast hebben intermediairs zoals buurtsportcoaches en ouderkindcoaches 90 jongeren uit gezinnen met een inkomen tussen de 100% en 140% van de bijstandsnorm bemiddeld via het Jeugdfonds Sport en Cultuur.
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website	Via de gemeentepagina in de krant en de sociale media van de gemeente zijn de minimaregelingen onder de aandacht gebracht: Stadspas, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Collectieve Zorgverzekering Minima, maar ook Startpunt Geldzaken en TONK. Specifieke aandacht is besteed aan de gedupeerden van de toeslagenaffaire en het hulpaanbod van de gemeente / Madi Diemen.
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden	
1.3.1 - Organiseren van workshops "ondersteuning thuisadministratie" ter preventie van schulden	Maandelijks wordt door de Madi de post sorteergroep georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten worden inwoners van Diemen die daar behoefte aan hebben geleerd hun (financiële) administratie te ordenen.
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer	In 2021 hebben 35 inwoners gebruik gemaakt van budgetbeheer. Het gaat om financieel kwetsbare inwoners. Door de inzet van budgetbeheer worden schulden voorkomen (preventie) of ontstaat een stabiele financiële situatie waardoor schuldhelpverlening mogelijk wordt.
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum	
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag	De gemiddelde afhandeltermijn in 2021 was 20 dagen. Als het recht op bijstand is vastgesteld en de termijn van vier weken wordt overschreden wordt op verzoek van een uitkeringsgerechtigde een voorschot betaald. Dit komt slechts enkele keren per jaar voor.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling	61%	90%	70%
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand	71%	80%	78%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen	22	28	20

2. Een preventief en straffend fraudebeleid

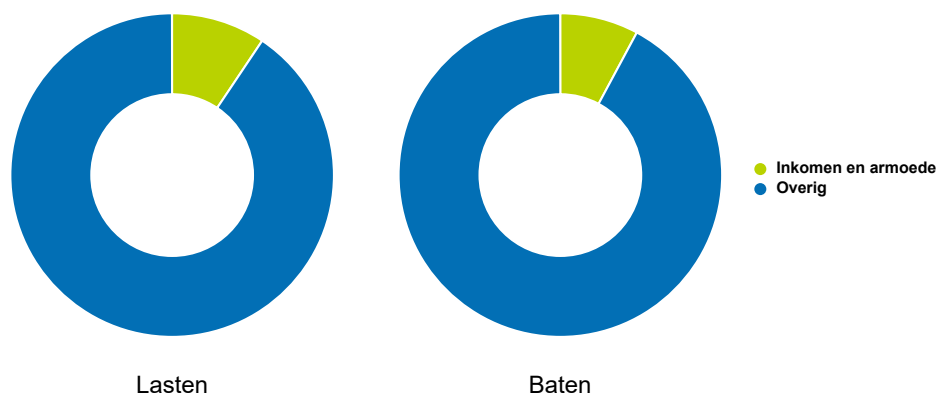
Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik	
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten	Aan iedereen die een bijstandsuitkering krijgt, wordt het handboek met rechten, plichten en informatie verstrekt. Dit handboek wordt in een persoonlijk intakegesprek toegelicht.
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten	In 2021 zijn uitsluitend individuele gesprekken gevoerd om mensen te informeren over rechten en plichten. De praktijk laat zien dat de situaties van mensen teveel verschillen om groepsgewijze informatie te verstrekken. Daarbij is bij het geven van groepsvoorlichting de privacy van uitkeringsgerechtigden in het geding.
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik	
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering door middel van onder andere een huisbezoek	Er vindt zorgvuldige screening plaats tijdens het aanvraagproces. De rechtmatigheid en de naleving van verplichtingen wordt daarnaast gecontroleerd door middel van periodieke en signaalgestuurde onderzoeken. Bij twijfel of onduidelijkheid over de woonsituatie wordt een huisbezoek afgelegd.
2.2.3 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd	Bij schending van de inlichtingenplicht wordt een boeteonderzoek gedaan. Bij de beoordeling van de boete wordt rekening gehouden met de mate van verwijtbaarheid, de hoogte van de benadeling, en de financiële draagkracht. Er wordt terughoudend omgegaan met het opleggen van boetes. Het moet voldoende duidelijk zijn dat het gaat om fraude en niet om een vergissing of onwetendheid van de betrokkene.

Wat heeft het gekost?

Inkomen en armoede	Rekening 2020	Begroting 2021 primitief	Begroting 2021 totaal	Rekening 2021	Budget resultaat 2021
Structurele lasten	-8.529	-11.593	-10.736	-10.687	49
Structurele baten	7.502	9.310	8.620	10.945	2.325
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo structureel	-1.027	-2.283	-2.116	258	2.374
Incidentele lasten	-7.373	-110	-1.787	-3.603	-1.816
Incidentele baten	7.408	-	1.195	1.133	-62
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo incidenteel	35	-110	-592	-2.470	-1.878
Saldo van de baten en lasten	-992	-2.393	-2.708	-2.212	496

Lasten en baten

Wat heeft corona gekost?

Omschrijving	Begroting 2021	Rekening 2021
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)	1.448	3.494
- vergoeding via Rijk	-1.448	-3.494
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	-210	311
- vergoeding via Rijk	210	300
Corona en de gevolgen voor de formatie	-	267
Gemeentelijke schuldenbeleid en bijzondere bijstand	-63	-
- vergoeding via Gemeentefonds	63	-
Extra middelen SW-bedrijven	-	44
Heroriëntatie zelfstandigen	10	9
Totaal	10	932

Over te hevelen budgetten

Dit programma heeft geen over te hevelen budget

Investeringsen

Er zijn geen investeringen binnen dit programma.

Vrije tijd

Portefeuillehouder:

J.D.W. Klaasse

Concerndirecteur:

M. Pronk

Doelstellingen in één oogopslag

Vrije tijd

